

โรคไหม้ข้าว

(Rice Blast Disease)

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา *Pyricularia oryzae*

ลักษณะอาการของโรค

- ระยะกล้า ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลาง ถ้าระบาดรุนแรงกล้าข้าวจะแห้งพับตายอาการคล้ายถูกไฟไหม้
- ระยะแตกกอพบได้ที่ใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ใบมีแผลสีน้ำตาลดำ และหลุดจากกาบใบ
- ระยะคอรวงเกิดรอยแผลซ้ำสีน้ำตาลบริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่ายและเมล็ดลีบ

การแพร่ระบาด

พบการระบาดของโรคในแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่น ใส่ปุ๋ยในปริมาณมาก สภาพอากาศแห้งในตอนกลางวัน และชื้นจัดในตอนกลางคืน มีน้ำค้างยาวนาน อากาศค่อนข้างเย็น และมีลมแรง จะทำให้โรคแพร่กระจายเป็นวงกว้าง ความเสียหาย จะทำให้น้ำหนัก และขนาดของเมล็ดลดลง การติดเมล็ดลดลง ส่งผลให้ผลผลิตลดลง 0.4 - 100 เปอร์เซ็นต์

การป้องกันและกำจัด

1. เลือกใช้พันธุ์ข้าวต้านทานโรคที่เหมาะสมแต่ละภูมิภาค ดังนี้
  - ภาคกลาง เช่น สุพรรณบุรี 1, สุพรรณบุรี 60, ชัยนาท 1, ปราชญ์บุรี 1, พลายงาม และข้าวเจ้าหอมพิชฌุโลก 1 เป็นต้น
  - ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ข้าวเจ้าหอมพิชฌุโลก 1, สุรินทร์ 1, เหนียวอุบล 2, ลันป่าตอง 1 และ กข 33 เป็นต้น
  - ภาคใต้ เช่น ดอกพะยอม และ กข 55 เป็นต้น

* ข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคไหม้ เช่น ข้าวขาวดอกมะลิ 105, กข 53, กข 15 และ กข 6 เป็นต้น *
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 10 กรัม (หรือ 1 ช้อนแกง) ต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม เติมน้ำ 10 ซีซี หรือสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น ไตรโซคลาโซล, คาซูกาไมซิน, คาร์เบนดาซิม อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
3. หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม 15 - 20 กิโลกรัม/ไร่ ควรแบ่งแปลงให้มีการถ่ายเทอากาศได้ดี
4. ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจน หรือยูเรีย สูงเกินไป ถ้าสูงถึง 50 กิโลกรัม/ไร่ จะทำให้โรคไหม้พัฒนาอย่างรวดเร็ว
5. ล้างแปลงนาอย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบอาการของโรคไหม้ สามารถใช้ชีวภัณฑ์ได้ ดังนี้
  - ฉีดพ่นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือ
  - ฉีดพ่นด้วยเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลิส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
6. ถ้าพบการระบาดรุนแรง ให้ใช้สารเคมีพ่นเฉพาะจุดที่พบการระบาดเพื่อควบคุมไม่ให้เชื้อแพร่กระจายขยายเป็นวงกว้าง สารเคมีกำจัดเชื้อรา ได้แก่ คาซูกาไมซิน อิติเฟนฟอส ไตรโซคลาโซล ไอโซโพรโทไอเลน คาร์เบนดาซิม และเบนโนมิล ใช้อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

